

Lakhatási diagnózis és beavatkozási terv

Tiszakanyár

Lakhatási diagnózis és beavatkozási terv

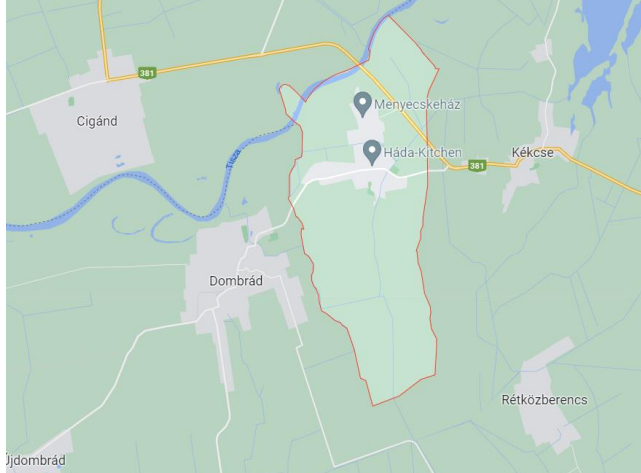

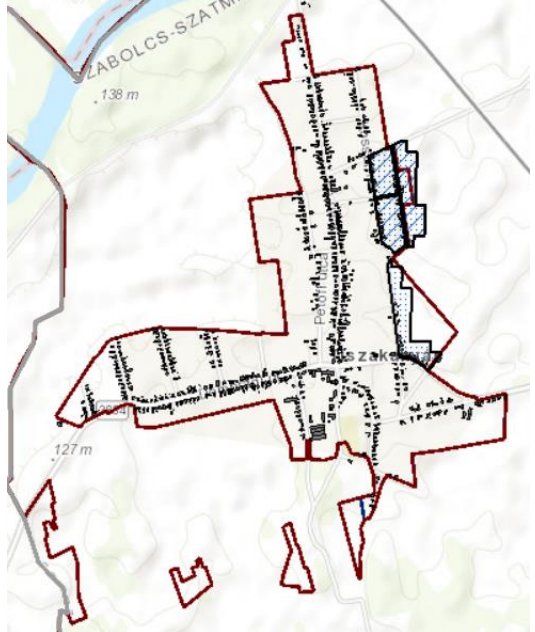
Tiszakanyár

Szabolcs-Szatmár-Bereg megye

Kisvárdai járás

Szervezet neve:

Dátum: 2022.06.22.

	<p>Terület: 16 km² Lakónépség: 1 456 fő Jogállás: Község Járás: Kisvárdai Megye: Szabolcs-Szatmár-Bereg</p> <p>Társadalmi, gazdasági és infrastrukturális szempontból kedvezményezett település [105/2015. (IV. 23.) Korm. rendelet]: IGEN</p> <p>Jelentős munkanélküliséggel sújtott település [105/2015. (IV. 23.) Korm. rendelet]: IGEN</p>
<p>Település térképe</p>	<p>Jogosultság adatok</p>
	
<p>Eladósodottság-térkép</p>	<p>Szegregátum-térkép</p>

ADATTÁBLA

	KSH adata	HELYI BECSLÉS
Település neve	Tiszakanyár	
Megye	Szabolcs-Szatmár-Bereg	
Járás	Kisvárdai	
Programba vonás köre	4	
Szervezet neve		
Lakosságszám (2021)	1456	
Lakosságszám változása 2021/2012 (%)	90%	
15 év alattiak aránya (2021)	16,5%	
15 év alattiak létszámának változása 2021/2012 (%)	69%	
60 éves és idősebbek aránya (2021)	19%	
60 éves és idősebbek létszámának változása 2021/2012 (%)	92%	
Lakásszám (2011)	539	
Üres lakások száma (2011)	41	
Lakosság száma a szegregátumban (2011)	252	
Lakásszám a szegregátumban (2011)	50	
Lakosság száma szegregációval veszélyeztetett területen és szegregátumban együtt (2011)	252	
Lakásszám szegregációval veszélyeztetett területen és szegregátumban együtt (2011)	66	
Lakások száma (2019)	538	
Közüzemi vízhálózatba kapcsolt lakások száma (2019)	471	
Közcsatornába bekötött lakások száma (2019)	360	
Áramszolgáltatásba bekötött lakások száma (2019)	527	
Gázszolgáltatásba bekötött lakások száma (2019)	338	
WC nélküli lakások száma (2011)	92	
Vályogházak alapozás nélkül (2011)	22	
Egy szobára jutó lakó (2021)	0,9	
Egy főre jutó szja alap, Ft (2019)	1793013 Ft	
Egy főre jutó szja alap eltérése a hasonló helyzetű települések átlagától,% (2019)	111%	
Medián lakásár, Ft (2019 és 2020 adásvételei alapján)	2000000 Ft	
Lakástranzakciók száma (2019 és 2020 évek összesen)	36	
Kiinduló kvóta érték kerekítve	7	

Tartalomjegyzék

1	A TELEPÜLÉS LEÍRÁSA	4
1.1	A TELEPÜLÉS POZÍCIÓJA.....	4
1.2	A TELEPÜLÉS SZERKEZETÉNEK LEÍRÁSA	7
1.3	LAKHATÁSSAL KAPCSOLATOS FEJLESZTÉSEK.....	9
1.4	AZ ÖNKORMÁNYZAT PERSPEKTÍVÁJA ÉS SZEREPVÁLLALÁSI KÉSZSÉGE A PROGRAMBAN	11
2	A LAKOSSÁG HELYZETE	11
2.1	FOGLALKOZTATOTTSÁG.....	11
2.2	ELÉRHETŐ SZOCIÁLIS ÉS EGÉSZSÉGÜGYI SZOLGÁLTATÁSOK.....	12
2.3	SZOCIÁLIS PROBLÉMÁK:	13
3	A LAKÁSÁLLOMÁNY HELYZETE	13
3.1	KÖZMŰSZOLGÁLTATÁSBA BEKAPCSOLT LAKÁSOK	13
3.2	RENDEZETLEN TULAJDONVISZONYOK	13
3.3	SZÍVESSÉGI LAKÁSHASZNÁLAT	14
3.4	LAKÁSOK TÚLZSÚFOLTSÁGA	14
3.5	ELADÓ INGATLANOK SZÁMA	14
4	A LAKHATÁSI BEAVATKOZÁSI TERV	14
4.1	A LAKHATÁSI SZEGÉNYSÉG FŐ PROBLÉMÁI	14
4.2	FŐ BEAVATKOZÁSI IRÁNYOK KIJELÖLÉSE ÉS PRIORIZÁLÁSI SZINTEK LEÍRÁSA	16
4.3	BÉRLAKÁSFEJLESZTÉS BEAVATKOZÁSI TERVE.....	18
5	MELLÉKLET:	21

1 A település leírása

Beszterec község 2023. január elseje után csatlakozik a Felzárkózó Települések programhoz. A Lakhatási Beavatkozási Terv elkészítéséhez felhasznált dokumentumok, adatbázisok: 2020.05.21-én elfogadott Helyi Esélyegyenlőségi Program (HEP), KSH adatok, Területi Információs Rendszer (TelR) adatai és helyi adatbekérő. Interjú a település jegyzőjével készült 2022.06.08-án.

1.1 A település pozíciója

A fejezet tartalma

A település fekvése, távolsága a járásközponttól, megyeszékhelytől, nagyobb munkaerőpiaci központtól, illetve közösségi közlekedés helyzete. Növekvő vagy csökkenő lakosság, el- és bevándorlás mértéke, szegregátumban élők/roma lakosság aránya. Helyi és térségi gazdaság munkaerőfelszívó képessége a célcsoport szempontjából. A településen elérhető szolgáltatások. A célcsoportot érintő, lakhatási és foglalkoztatási szempontból releváns önkormányzati fejlesztések felsorolása az elmúlt időszakban.

1.1.1. Térség pozíciója: távolságok

Tizsakanyár az Észak-Alföldi régióban, Szabolcs-Szatmár-Bereg megyében a Kisvárdai járásban a Tisza-folyó mellett közvetlenül, a megyeszékhelytől 43 km távolságra elhelyezkedő település.¹ Közeli városok: Kisvárdá 12 km, Dombrád 4 km, Nyíregyháza 45 km. A szomszéd Borsod megye a Tizsakanyár-Cigánd közötti közúti hídon keresztül érhető el.

Tizsakanyár, település központ²

1.1.2. Munkaerőpiaci lehetőségek

Gazdaságilag a térségben és országosan is jelentős a településen lévő Dombka 2003. Zrt., Háda Kft., Ténai Kft. A magánszektor társas vállalkozásai mellett a településen fő foglalkoztató az állam és az önkormányzat által fenntartott intézmények.³ A közeli városokban ipari parkok találhatóak, ahol több nagyobb gyári található (pl. Kisvárdá Master Good Kft.).

¹ HEP, 3.o.

²

https://www.google.com/maps/@48.2466999,21.9570309,3a,75y,283.69h,100.98t/data=!3m6!1e1!3m4!1si_Qdh11kYgqbmahFgKtoQ!2e0!7i16384!8i8192, letöltés: 2022.06.22., 9:24.

³ HEP, 3.o.

1.1.3. Térségi-, helyi szolgáltatások

Helyi szolgáltatások:

- háziorvos: 1 fő háziorvos
- védőnő: 1 fő teljes állásban
- családsegítő (hetente 2x2 órában)
- gyógyszertár
- posta
- óvoda
- általános iskola
- művelődési ház, könyvtár
- élelmiszer-, ruha-, vegyesüzletek

Térségi szolgáltatások:

Járasközpont Kisvárdra (18 km), szomszédos település Dombrád város (4km).

1.1.4. Közlekedés: fő közösségi közlekedés, járatsűrűség, céges buszjáratok

A település a közúti közlekedés szempontjából a megyeszékhely-centrikus úthálózatba a Kisvárdra – Dombrád – Nyíregyháza települési útvonalon kapcsolódik be. A tömegközlekedés szempontjából vasútvonal nem érinti a települést.

Buszközlekedés:

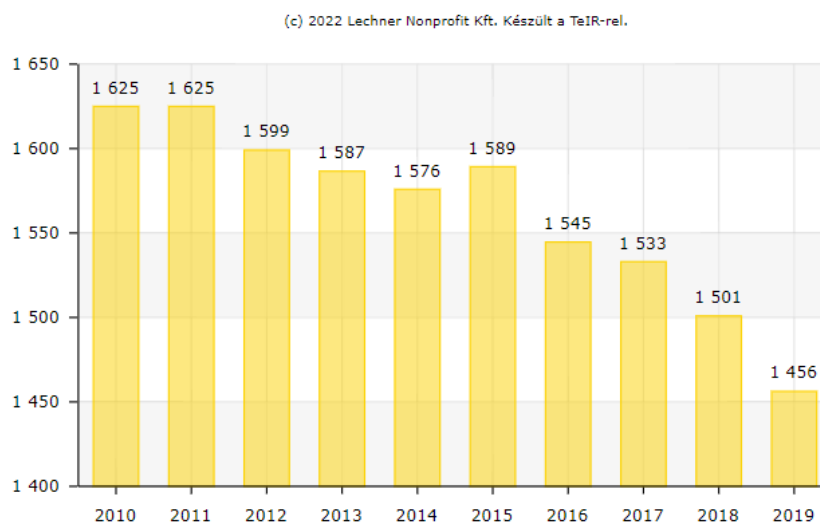
Tizsakanyár-Kisvárdra: 13 km kb. 20-25 perc és napi 17 járat.

Tizsakanyár-Dombrád: 4 km 7 perc és napi 15 járat.⁴

Céges buszjáratok közlekednek.

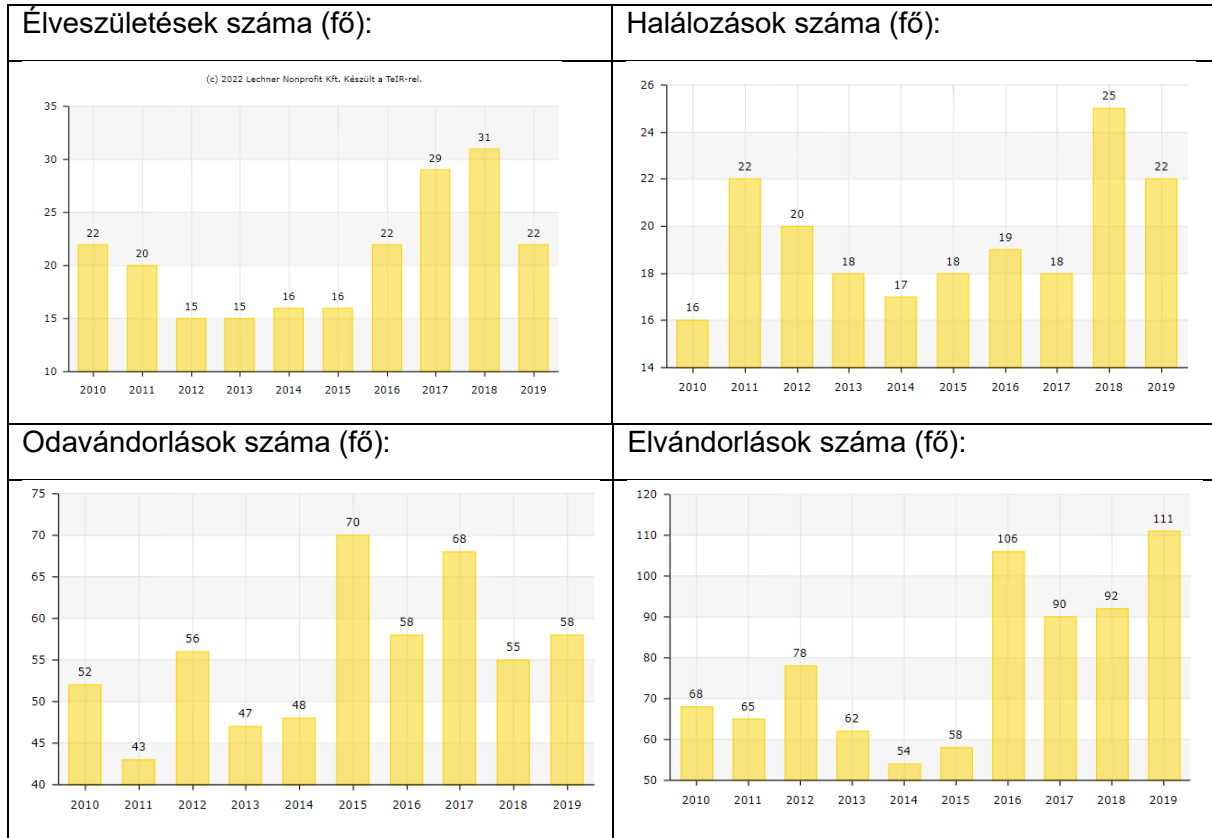
1.1.5. Társadalmi szerkezet: lakosság/romák száma, demográfiai trendek

Lakónépesség száma:

⁴ <https://menetrendek.hu/>, letöltés: 2022.06.22., 9:47.

A lakónépesség száma csökken, mely a településről elköltözők magas számával magyarázható. Az önkormányzat szerint a helyi szakképzett, fiatalabb korosztály költözik el a jobb megélhetés miatt városokba. Mind a 15 év alattiak, mind a 60 év felettiak száma csökkenő tendenciát mutat. A romák aránya a településen belül kb. 20%, az iskolában ez az arány 90%-os.

Demográfiai adatok⁵

2011-es népszámlálási adatok szerint 417 család él a településen és 508 háztartás van. Komfortos és összkomfortos lakásban a 419 háztartás él, alacsonyabb komfortfokozatú lakásban pedig 89 háztartás.

1.1.6. Helyi fejlesztések

TOP-4.1.1-15-SB1-Egészségügyi alapellátás infrastrukturális fejlesztése/Tiszakanyár. TISZAKANYÁR KÖZSÉG ÖNKORMÁNYZAT: A háziiorvosi rendelő és védőnői szolgálat korszerűsítése. 2017.05.09., 60 000 000 F6

Magyar Falu Programban számos beruházás valósult meg: energetikai beruházások.

⁵ <https://www.teir.hu/helyzet-ter-kep/kivalasztott-mutatok.html?xteiralk=htk&xids=1001,1002,1003,1004,1005,1006,1007,1008,1009,1010,1011,1012,1013,1014,1015,1016,1017,1018,1023,1024,1025,1026,1027,1028,1029,1030,1031,1032,1033,1034,1035,1036,1039,1040,1041,1042,1043,1044,1045,1046,1047,1048,1049,1050,1057,1058,1061,1062,1071,1072,1073,1074,1075,1076,1077,1078,1083,1084,1085,1086,1087,1088,1089,1090,1091,1092,1093,1094,1097,1098&xtertip=T&xterkod=855>, letöltés: 2022.06.22., 9:56.

⁶ https://www.palyazat.gov.hu/tamogatott_projektkereso, letöltés: 2022.06.22., 10:02.

A fejezet fő következtetései

Következtetések a település...

...térségi pozíciója tekintetében:

- rossz pozíció: nincsenek helyben munkahelyek és nincsen helyben elegendő szolgáltatás, és a térségi munkaerőpiac és szolgáltatások nehezen érhetőek el, a közlekedési viszonyok kedvezőtlenek, az útviszonyok rosszak, és a közösségi közlekedés nem megfelelő;
- **közepes pozíció: helyben viszonylag elégségesek, illetve a közelben elérhetőek a szolgáltatások, a munkaerőpiac viszont nehezebben érhető el. Ha van is munkahely a közelben, az nem kompatibilis a célcsoport munkavállalási képességeivel;**
- jobb pozíció: a munkaerőpiac viszonylag könnyen elérhető, vannak a közelben megfelelő munkahelyek, illetve jó közlekedési kapcsolatokkal rendelkezik a település, és a szolgáltatások is elérhetőek.

...vegyes társadalmi szerkezetének fenntarthatósága tekintetében:

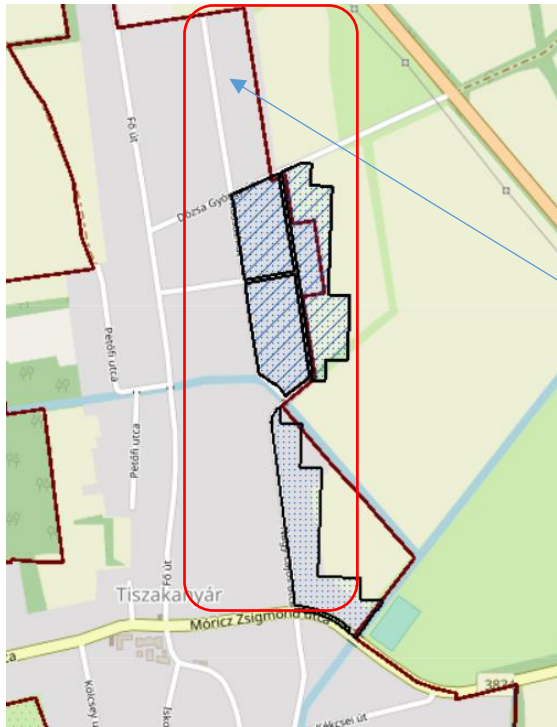
- gettósodó település: a hátrányos helyzetű, roma népesség aránya nő a településen belül, a nem roma háztartások nagy arányban elköltöznek a településről. A települése lakossága jellemzően stagnál vagy nő;
- billegő település: a hátrányos helyzetű, roma népesség aránya egyharmadnál magasabb, de kevesebb, mint a település lakosságának fele. A magasabb státuszú háztartások elköltöznek a településről. A település lakossága jellemzően enyhén csökken;
- **jobb státuszú, vegyes összetételű település: a hátrányos helyzetű, roma népesség aránya alacsonyabb, a nem roma lakosság közül a fiatalok egy része elköltözik a településről. A település lakossága jellemzően csökken.**

1.2 A település szerkezetének leírása

A fejezet tartalma

A település központja és a szegregátumok állapota, a szilárd útburkolattal való ellátottság, közművek rendelkezésre állása, a helyi adottságok alapján hol, melyik településrészben vannak a legkritikusabb (külön: árvizes részek) és a fejleszhető részek. Szegregátumok száma és elhelyezkedése. Van-e a településen elég lakható ingatlan, van-e elég felújítható ingatlan a településen, hogyan alakultak a lakóingatlan adás-vételek az elmúlt években.

1.2.1 Szegregátum, szegregációval veszélyeztetett terület, elhelyezkedése a településen belül

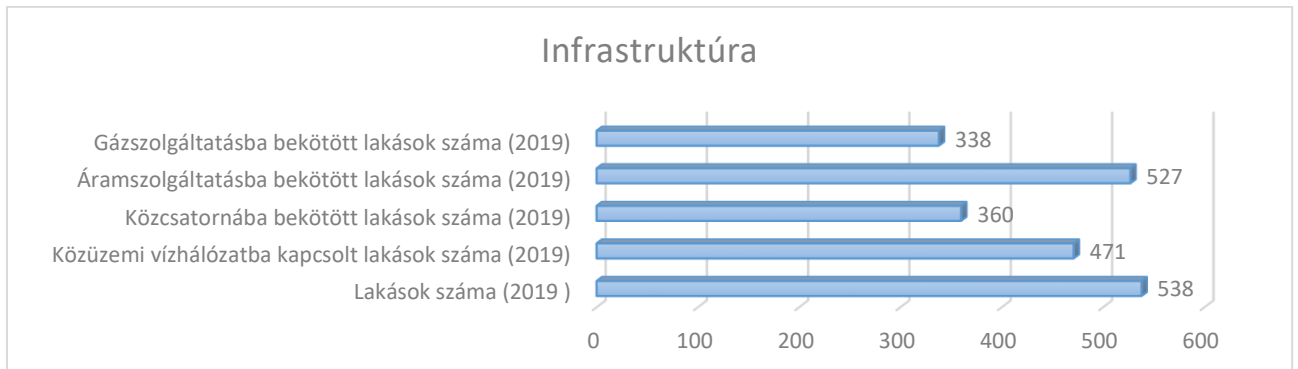
Helyi tapasztalat szerint a 2011-es népszámlálási adatok alapján lehatárolt terület kiterjedése növekedett: Kossuth u., Táncsics u., Nagy Lajos u. részekre.

Ház a Kossuth u.-ban (saját kép)

A szegregált rész a település szélén helyezkedik el. Kékcse felől a 3834-es útról az első utca jobbra a Nagy Lajos u., ennek folytatása a Kossuth és a Táncsics utcák. Érintett ingatlanok száma kb. 55.

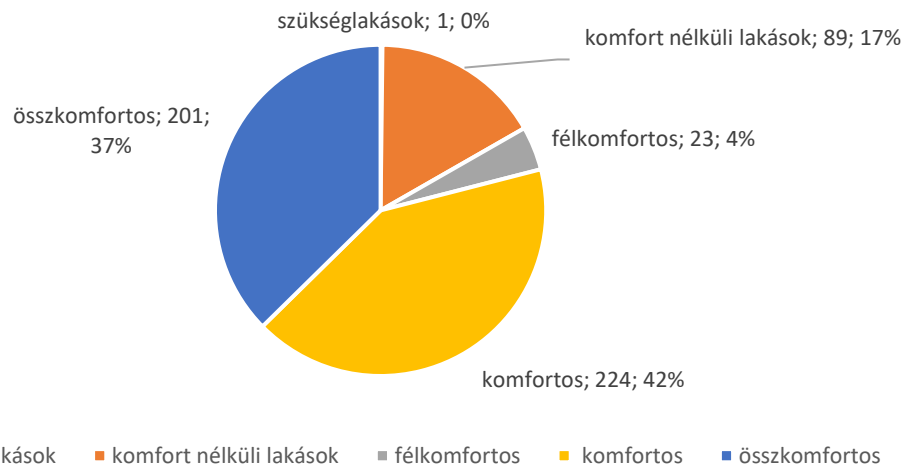
1.2.2. Település infrastruktúrája

A településen minden közműszolgáltatás elérhető. Belterületi úthálózata 90 %-ban aszfaltozott. Áramszolgáltatás az ingatlanok 98%-ban van bekötve, víz 87,54%-ban, gázszolgáltatást pedig a lakások kb. 63%-a vesz igénybe. A szennyvízbekötés 2019-ben 338 ingatlan esetében valósult meg, de ez a szám türelmi idő leteltével emelkedett (+100).

1.2.3. Lakásállomány

Lakások száma és aránya komfortfokozat szerint

2011-es népszámlálási adatok szerint 417 család él a településen és 508 háztartás van. Komfortos és összkomfortos lakásban a 419 háztartás él, alacsonyabb komfortfokozatú lakásban pedig 89 háztartás. 484 lakás volt hálózati vízvezetékekkel ellátott, 4 lakásban házi vízvezeték volt, vízöblítéses lakás 446 volt.

A fejezet célja, fő következtetései

Következtetés a településre jellemző területi szegregáció jellegének és mértékének tekintetében:

- az egész település szegregátum;
- a településen belül a szegregált részek a település nagyobb részét teszik ki;
- településen belül a szegregált részek a település jelentős hányadát, de kevesebb mint felét teszik ki,;
- **településen belül csak kisebb szegregált részek vannak;**
- a szegregátum a fő településtesttől távolabb, elkülönült településrészként helyezkedik el;
- nincs szegregált rész a településen.

1.3 Lakhatással kapcsolatos fejlesztések

A fejezet tartalma

A településen történt lakhatással kapcsolatos fejlesztések, amelyeket az elmúlt 10-15 évben valósítottak meg, külön hangsúllyal a 2014-2021 uniós programozási időszak EFOP telepprogramjára, esetleg az előző időszak TÁMOP telepprogramjára. A megvalósított programok eredményei (új, felújított lakások, bérlakások elosztásának módszere: milyen célcsoportoknak, milyen kiválasztással). A lakhatási körülmények javítását célzó szoft programokkal kapcsolatos vélemények feltárása is szükséges.

1.3.1. Helyi lakhatási szegénység enyhítését célzó fejlesztések

Önkormányzati tulajdonú bérlakás-állomány: 5 lakás. A lakásállomány pályázati keretek között épült és a település népességmegtartó erejét hivatott növelni azzal, hogy kedvezményes lakhatási körülményeket kíván biztosítani a helyben letelepedni szándékozó pároknak. Szociális szempontból történő lakhatási problémákat a település ez idáig nem kezelte, mivel erre vonatkozó szükséglet nem jelentkezett, valamint erre vonatkozó feltételeket a település nem tud megteremteni.⁷

Tiszakanyár, Fecske-lakások⁸

A Fecske-lakások 20 éve épültek, a fenntartási időszak most fog lejárni. Az önkormányzat felújításuk után egyéb céllal kívánja hasznosítani az épületeket. Jelenleg 4 lakásban laknak bérlők. Bérleti díj 22.000 Ft, rezszi költségek egyedi mérők alapján kerülnek számlázásra.

A szociális hatáskört gyakorló szervek a településen lakók lakhatását a jogosultsági feltételek fennállása esetén a havi rendszeres kiadásokhoz történő szociális ellátás megállapításával járul hozzá. A szociális alapon történő kiadásokhoz történő hozzájáruláson túlmenően egyéb lakhatást segítő támogatás nincs a településen.

2020-ban 52 főt részesítettek települési támogatásban, az erre felhasznált összeg: 804.000 Ft.

A településen nem valósult meg lakhatási szegénység enyhítését célzó fejlesztés, sem TÁMOP-5.6.3, sem EFOP-2.4.1 konstrukcióra nem pályázott az önkormányzat.

A fejezet fő következtetései

Lakhatási szegénység enyhítését célzó fejlesztésekkel kapcsolatos tapasztalatai nincsenek az önkormányzatnak.

⁷ HEP, 26.o.

⁸

<https://www.google.com/maps/@48.2473227,21.962473,3a,75y,147.31h,88.33t/data=!3m6!1e1!3m4!1sfYAGU7kYqqgzngzwoufq!2e0!7i16384!8i8192>, letöltés: 2022.06.22., 9:22.

1.4 Az önkormányzat perspektívája és szerepvállalási készsége a programban

A fejezet tartalma

Együttműködő, nem együttműködő, mennyire támogatja a településen belüli mobilizációt (szegregátumból kifelé, ha releváns) illetve a településről történő kifelé mobilizáció blokkolásához fűződik-e valamilyen érdeke? (pl. gyerekszám csökkenése a helyi intézmények működése miatt kockázatos, településüzemeltetéshez kapcsolódó közmunka, egyéb függőségi rendszerek)

1.4.1. Önkormányzat hozzáállása

Az önkormányzat a Felzárkózó Települések Programhoz való csatlakozási lehetőségnek örül. Minden, a településre érkező segítségben, fejlesztésben partnerséget, együttműködési hajlandóságot mutat.

A fejezet fő következtetései

Következtetések az önkormányzat együttműködési készségét illetően:

Jelenlegi információk alapján nem lehet megítélni.

- a bérlakásfejlesztéseket az önkormányzat alapvetően elutasítja;
- a bérlakásfejlesztésekkel szemben erős fenntartásai vannak (mivel eredendően konfliktusforrást lát benne), de ha kontrollálhatja, hogy hol és kik számára valósul meg, illetve a település egésze számára is látja az előnyét, akkor esetleg érdekeltté tehető benne;
- a bérlakásfejlesztéseket támogatja, a lakáskörülmények javításának és a településfejlesztésnek az eszközét látja benne.

2 A lakosság helyzete

A fejezet tartalma

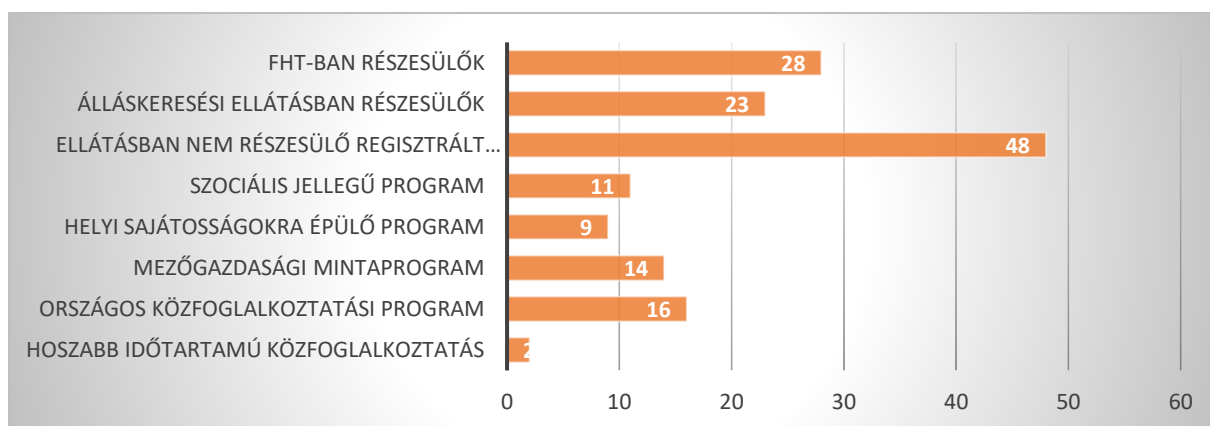
Foglalkoztatottság és jövedelmek szintje a célcsoport tekintetében: milyen típusú munkákat végeznek (közfoglalkoztatottság, alkalmi/idegymunkák, hetelés, stb.), milyen jövedelemért, ezekben körülbelül hány fő érintett. Legfőbb szociális problémák (élethelyzetek, devianciák, eladósodottság, uzsora, perspektívák, mely szolgáltatásokhoz nem férnek hozzá, nem megfelelő minőségű szolgáltatások). Családok szociális helyzetük szerinti besorolása.

2.1 Foglalkoztatottság

2.1.1. Közfoglalkoztatás

Közfoglalkoztatásban részt vevők havi átlagos létszáma 2022.01-04. hó:⁹

⁹ <http://kozfoglalkoztatatas.bm.hu/>, letöltés: 2022.06.22., 11:53.

A rendelkezésre álló és közfoglalkoztatásba bevonhatóak közül kevés a szakemberek száma. A közfoglalkoztatásba bevontak száma folyamatosan csökken.

2.1.2. Elsődleges munkaerőpiaci helyzet

Településen belüli foglalkoztató:

- Háda Kft.
- Dombka Kft.
- Önkormányzat

Kisvárdá:

- Master Good Kft.
- Ipari park, szolgáltató szektor

Nyíregyháza

2.2 Elérhető szociális és egészségügyi szolgáltatások

2.2.1. Családsegítő és gyermekjóléti szolgálat

„Háziorvosi, védőnői ellátás, iskola-egészségügyi ellátás. Fogorvosi alapellátás Dombrád településen hozzáférhető lakosainknak. Egészségügyi szakellátás Kisvárdá és Cigánd településeken férhető hozzá a lakosoknak. A településen fiókgyógyosztár működik.”¹⁰

1 fő védőnő teljes állásban látja el a feladatokat, családsegítő hetente 2 alkalommal átlagosan 2 órát tölt a településen.

Halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek száma 2020-ban 40 fő, hátrányos helyzetű 70 fő. 5 fő gyermek került védelembe 2020-ban, veszélyeztetett gyermek 5 fő. Szünidei étkezésben 120-an részesültek.

Bölcsődei ellátást szeretne biztosítani az önkormányzat, ehhez kapcsolódó pályázati szándékuk van. Az óvodában 2 csoport működik, a helyi általános iskolában kb. 100 fő diák tanul. Sok gyermeket hordanak más településen lévő intézményekbe.

Alapellátásba vétel és védelembe vétel is van a településen, aminek elsődleges oka a magas iskolai hiányzások száma.

¹⁰ HEP, 28.o.

2.3 Szociális problémák:

Uzsoráról nem tudnak a településen.

Eladósodottság: hiteltartozások: OTP, Provident, áram- és gázzolgáltató felé felhalmozott tartozások (1-2 családnál van kikötött közműszolgáltatás is)

Droghasználat terjedőben van.

A fejezet következtetései

Családtípus	Családok száma: kb. 370-400
Teljes nyomorban élő családok: hosszabb távon is intenzív segítségre szoruló, alapvetően nincs munkaképes tagja a családnak, a család súlyos problémákkal küzd, tartós betegség/szenvedély-/mentális betegség jelen van. Teljes nyomorban élő család, akár magasfokú eladósodottság is jellemzi a családot. Ha van gyermek a családban, szülői kompetencia súlyosabb hiánya jelenik meg.	Nem megítélhető
Minimális önfenntartó képességgel rendelkező családok: megélhetési gondokkal küzdő család, de van olyan tagja, aki valamilyen szintű munkát végez, akár alkalmi/idénymunkát, akár közfoglalkoztatásban vesz részt. A gyerekekről alapvetően gondoskodnak. Fejleszthető a család munkaerőpiaci részvétele.	Szegregátumban élő családok között jellemző
Jobb helyzetű, viszonylag magasabb jövedelmű családok: viszonylag rendszeres munkával és jövedelemmel rendelkező család, ami nem feltétlenül jelent bejelentett munkából származik. Kiegyensúlyozottabb, rendszeres életvitellel rendelkeznek. Gyermeknevelési kompetenciáik viszonylag jók. Munkaerőpiaci részvétel fejlesztésére itt is szükség lehet.	Szegregátumban élő családok között jellemző

3 A lakásállomány helyzete

A fejezet tartalma

Épületek állapota, az életveszélyes, illetve kritikus állapotú házak számossága, aránya a településen, illetve a szegregátum(ok)ban. Tulajdonviszonyok elsősorban a segítségre szoruló családok körében (legális tulajdonviszonyok, mennyire jellemző albérlet, uzsora bérlet, szívességi lakáshasználat), ezek mértékének becslése. Lakósűrűségi viszonyok vizsgálata (a statisztikai adatok és a valós helyzet összevetése). Üres ingatlanok, illetve megvásárolható ingatlanok (ház, telek) száma (kapcsolódóan az üres ingatlanok tulajdonosi viszonyai, tehermentesek-e, ténylegesen megvásárolhatók-e).

3.1 Közműszolgáltatásba bekapcsolt lakások

A településen minden közműszolgáltatás elérhető. Belterületi úthálózata 90 %-ban aszfaltozott. Áramszolgáltatás az ingatlanok 98%-ban van bekötve, víz 87,54%-ban, gázzolgáltatást pedig a lakások kb. 63%-a vesz igénybe. A szennyvízbekötés 2019-ben 338 ingatlan esetében valósult meg, de ez a szám türelmi idő leteltével emelkedett (+100). A közművek használata a szegregátumban alacsonyabb.

3.2 Rendezetlen tulajdonviszonyok

Nincs adat.

3.3 Szívességi lakáshasználat

Nincs adat.

3.4 Lakások túlzsúfoltsága

Nincs adat.

3.5 Eladó ingatlanok száma

Helyi információ szerint még van eladó ingatlan a településen, de ezek ára megemelkedett a CSOK hitel adta lehetőségek miatt.

Kb. 30 ingatlan lehet érintett végrehajtásban.

A fejezet célja, fő következtetései

Lakástípusok (a lakott lakások tekintetében):	Lakások száma
életveszélyes házak	Nem megítélhető
jelenleg nem életveszélyes, de kritikus állapotú házak, amelyeket nem érdemes felújítani	Nem megítélhető
nem életveszélyes, de rossz állapotú házak, amelyek felújítással még egy időre lakhatóvá tehetők (kb. 10 év),	Szegregátumban élő családok között jellemző
jobb állagú házak, amiket érdemes modernizálni	Szegregátumban élő családok között jellemző

4 A lakhatási beavatkozási terv

4.1 A lakhatási szegénység fő problémái

A fejezet tartalma

Legfőbb lakhatási problémák és azok statisztikai adatok és becslések alapján való nagyságrendjének összegzése a szegregációt, a közmű ellátottságot (közmű elérhetősége, közműszolgáltatásokból kikapcsolt lakások), a lakásállomány javítását, a tulajdonviszonyok rendezetlenségét, az eladósodottság problémáit is érintve.

4.1.1. A település pozíciója, a népesség számára és összetételére vonatkozó trendek:

Következtetések a település térségi pozíciója tekintetében közepes pozíció: helyben viszonylag elégségesek, illetve a közelben elérhetőek a szolgáltatások, a munkaerőpiac viszont nehezebben érhető el. Ha van is munkahely a közelben, az nem kompatibilis a célcsoport munkavállalási képességeivel;

...vegyes társadalmi szerkezetének fenntarthatósága tekintetében jobb státuszú, vegyes összetételű település: a hátrányos helyzetű, roma népesség aránya alacsonyabb, a nem roma lakosság közül a fiatalok egy része elköltözik a településről. A település lakossága jellemzően csökken.

4.1.2. A szegregáció foka és jellege, a településen belül milyen mobilizációs folyamatok voltak, ehhez a lakhatási programok hogyan járultak hozzá:

Kisebb szegregátum és szegregációval veszélyeztetett terület a település szélső utcáiban. A veszélyeztetett terület nagysága 2011 óta nőtt.

4.1.3. A közművek elérhetőségének és tényleges használatának mértéke a településen, illetve a szegregátumokban:

A kömüellátottság a településen 100%-os, ez a mérték a szegregátumban alacsonyabb.

4.1.4. A jellemző lakhatási jogcímek települési szinten és külön a szegregátumokban: saját tulajdonú, magánbérleti (különös tekintettel a szerződés nélküli és uzsora bérletekre), önkormányzati bérleti jogviszonyban élő családok, illetve a szívdességi lakáshasználók köre:

Nincs adat.

4.1.5. A túlszűfolttság problémájának mértéke:

Nincs adat.

4.1.6. Az eladósodottság mértéke a célcsoport családjainak körében:

Eladósodottság: hiteltartozások: OTP, Provident, áram- és gázszolgáltató felé felhalmozott tartozások (1-2 családnál van kikötött közműszolgáltatás is)

Uzsoráról, annak mértékéről nincs információ.

4.1.7. A lakóépületek fizikai állagával kapcsolatos problémák megjelenésének mértéke: életveszélyes és kritikus állapotban lévő lakóépületek nagyságrendje.

Terepbejárás tapasztalatok alapján elmondható, hogy a lakóépületek fizikai állaga inkább jónak mondható, életveszélyes ingatlant nem láttam, kritikus állapotban 1 ház volt.

4.1.8. Eladó ingatlanok nagyságrendje a településen, mennyi ingatlanvétel történt és van folyamatban a FETE program számára

Nincs adat.

Az alábbi tábla jelen tudás alapján nem kitölthető:

Család-lakáshelyzet mátrix: elsősorban a segítségre szoruló családokra koncentrálva

Családtípusok Lakástípusok	Teljes nyomorban élő családok	Minimális önfenntartási képességgel rendelkező családok	Jobb helyzetű, viszonylag magasabb jövedelmű családok	Adott lakástípusban a család helyzete szerint beazonosított családok száma összesen	Az adott lakástípusba tartozó családok száma összesen
azonnali életveszélyt jelentő lakás	0	0	0	Nem megítélhető	Nem megítélhető
rossz lakásállag, még nem életveszély, de nem érdemes rajta semmit csinálni	0	0	0	Nem megítélhető	Nem megítélhető
nagyon rossz állagú, de valami	0	x	x	Szegregátumban élő családok	Szegregátumban élő családok

felújítással még egy ideig lakhatóvá tehető (5-10 év)				között jellemző	között jellemző
olyan lakás, amit érdemes felújítani, modernizálni	0	x	x	Szegregátumban élő családok között jellemző	Szegregátumban élő családok között jellemző
Adott családtípusban a lakhatási helyzet szerint beazonosított családok száma összesen	Nem megítélhető	Szegregátumban élő családok között jellemző	Szegregátumban élő családok között jellemző		
Az adott családtípusba tartozó családok száma összesen	Nem megítélhető	Szegregátumban élő családok között jellemző	Szegregátumban élő családok között jellemző		kb. 55 család

4.2 Fő beavatkozási irányok kijelölése és prioritizálási szintek leírása

A fejezet a feltárt problémák mentén megfogalmazza a lakhatási szegénységet enyhítő beavatkozások körét és a szükségletek alapján mutató nagyságrendjét függetlenül attól, hogy jelenleg melyik beavatkozáshoz milyen szintű forrás áll rendelkezésre. A beavatkozások tehát diagnózis alapúak és nem csak az RRF által lehetővé tett intézkedésekre koncentrálnak, hanem mindazokra, amelyek a helyi szükségletfeltárás alapján elengedhetetlennek mutatkoznak a lakhatási problémák csökkentése érdekében. A beavatkozások kialakításánál érvényesíteni kell a beavatkozások egymásra épülésének szemléletét, tehát meg kell fogalmazni azokat a szoft programokat is, melyek a megalapozzák a lakhatás fizikai körülményeit javító beruházásokat.

4.2.1. A lakhatási viszonyok javítását célzó beavatkozások megalapozása érdekében az alábbi beavatkozások szükségességek:

Eladósodottság kezelése: első lépésként a családokban tudatosítani kell a probléma súlyát, az adósságok törlesztésének előnyeit, és együttműködővé kell tenni a családokat e téren. Fokozatosan fel kell mérni, hogy **hány család érintett** az eladósodottság problémájában, illetve közülük potenciálisan hány tehető együttműködővé.

Tulajdoni jogviszonyok rendezése: **amennyiben igény merül fel**, szükséges megkezdeni a jogviszonyok rendezését, ezzel kapcsolatban jogi tanácsadást kell nyújtani a családoknak. Először azokra a családokra kell koncentrálni, melyek potenciálisan bevonhatóak a lakhatási programokba, de a tulajdonviszonyok rendezetlensége ennek akadályát jelentheti.

Foglalkoztatás javítását célzó program: a munkaerőpiaci mentor tevékenységére támaszkodva a lakhatási programokba potenciálisan bevonható családokra kell koncentrálni. Ez a programelem fontos része a mobilizálandó családok felkészítésének.

4.2.2. Lakhatási programok:

A **közműszolgáltatásokba** való be-, visszakapcsolás támogatása elsősorban a víz-, gáz- és az áramszolgáltatás tekintetében. Az áramszolgáltatás esetében kártyás fogyasztásmérős villanyóra felszerelése. Helyi becslések szerint van néhány lakás, ahol nincsen vízszolgáltatás. A beavatkozásban első lépcsőben azok a háztartások élvezhetnek prioritást, akiknél a

vízszolgáltatás már be van vezetve a telekre, mivel a csatlakozás költsége alacsonyabb számukra.

A magántulajdonú házak felújításának támogatása. Mivel a javításokra, felújításokra potenciálisan nagy az igény, ezért érdemes azokra a családokra koncentrálni, akik vállalják, hogy saját munkával és ha lehetőségük van rá, saját forrással részt vesznek a munkálatokban. A program első lépéseként a részvételi és együttműködési hajlandóságot szükséges felmérni a családok körében.

Bérlakásfejlesztés tekintetében

- **Krízislakások kialakítása:** Jelenleg nem ismert olyan család van, akinek szüksége volna ilyen jellegű segítségre.
- **Bérlakások kialakítása a településen belül mobilizálható családoknak:** a viszonylag jobb jövedelmi helyzetű, rendszerezett életvitellel rendelkező családok lehetnek az elsődleges célcsoport, köztük is azok a fiatal családok, akik szüleiknél túlszűfolt lakásban élnek. Jelenleg ezen családok mértékét nem tudom megítélni.
- **Lépcsőzetes mobilitás kialakítása:** nincs adat.
- **Más településen kialakított bérlakásokba történő mobilizálás:** ennek célcsoportja olyan családok lehetnek, akik rendelkeznek rendszeres, elsősorban bejelentett munkával, vagy hajlandóak és képesek ebbe az irányba elmozdulni. Nincs adat.

Összefoglalóan a potenciális célcsoport nagysága elsősorban a jelenleg ismert célcsoport körében:

Stabilizálás

Szoft programok:

- adósságkezelés: tartozásokkal terhelt családok körében
- tulajdonviszony rendezés: nem ismert

Stabilizálás

Magántulajdonú lakások fejlesztése:

- legszükségesebb karbantartási munkák végzése
- lakások komfortosítása, felújítása

Bérlakásfejlesztés:

- krízislakás: nem ismert
- településen belül mobilizálható a túlszűfolt ingatlanokból, teljeskörű felmérés szükséges, szociális munkával kísérvé.
- más jobb helyzetű településre mobilizálható családok száma jelenleg nem ismert.

4.3 Bérletfejlesztés beavatkozási terve

Ez a fejezet már „csak” a bérletfejlesztési programra fókuszál és annak nagyságrendjének, céljainak és célcsoportjainak, illetve javasolt megoldási modelljének konkretizálását szolgálja. A fejlesztések nagyságrendjét a feltárt szükségletekből kiindulva kell meghatározni. A szükséglet alapján meghatározott fejlesztések nagyságrendjét a Kézikönyvben meghatározott szempontok szerint lehet korrigálni.

4.3.1. A bérletfejlesztés nagyságrendjét módosító tényezők a települési diagnózis alapján, mutatókkal

	Bérletfejlesztés nagyságrendjét növelő irányba ható tényezők	Bérletfejlesztés nagyságrendjét csökkentő irányba ható tényezők	
település közlekedési összeköttetései	amennyiben az összeköttetések erősek , a munkahelyekre ingázást lehetővé teszik, és az elingázás távolsága életszerű	amennyiben az összeköttetések gyengék és költségesek , mind a közúti, mind a közösségi közlekedési viszonylatban, a munkahelyekre ingázást nem teszik lehetővé	(1) elingázók relatív aránya a helyben foglalkoztathatókhoz képest (2) ingázás napi távolsága és ráfordított idő
helyi gazdaság fejlesztését szolgáló beruházások megléte	amennyiben foglalkoztatás bővülését szolgálja az addig csak közmunkában keresők köréhez képest	amennyiben nem módosul érdemben a csak közmunkában elhelyezhető aktív korúak aránya	(1) az ezekben a beruházásokban létrejött munkahelyek aránya (2) beruházások hozzájárulása a közmunkában foglalkoztatottak csökkenéséhez
helyben elérhető eladó és felújítható ingatlanok köre	amennyiben az elérhető lakások gazdaságosan felújíthatók a helyi lakáspiaci viszonyok között	amennyiben kevés vagy nincs elérhető és / vagy gazdaságosan felújítható lakás a helyi lakáspiaci viszonyok között	(1) megvásárolható és felújítható lakások száma (a települési kvótához képest)
közműinfrastruktúra	amennyiben a terület közművesített és az adott ingatlan esetén rendelkezésre áll a rácsatlakozási lehetőség	amennyiben a vízi-közmű hálózatra való rácsatlakozás nem lehetséges , új építés esetén pedig nem elérhető a csatornahálózat	(1) vízi-közműhálózat kiépítettsége a településen a potenciálisan fejleszthető településrészen, telken
megvásárlandó ingatlanok tulajdonviszonyai	amennyiben tiszta vagy alacsony költséggel tisztázhatók a jogviszonyok	terhelt és sok tulajdonos által birtokolt ingatlanok	(1) TAKARNET adatok
uzsora	főképp a lakhatási helyzetekben lecsapódó kevés uzsora	a településen elterjedt uzsora, szerteágazó függőségi helyzetek	(1) helyben informálisan bérbeadott lakások aránya (2) kiterjedt uzsorával foglalkozó családok jelenléte
iskola, szociális szolgáltatások elérhetősége	a helyben elérhető szolgáltatások köre a gyermekes, munkaképes korú szülővel rendelkező családok jóllétét szolgálja	a gyermekes, munkaképes korú szülővel rendelkező családok jóllétéhez szükséges szolgáltatások hiányoznak	(1) óvodai férőhelyek száma (2) iskolai férőhelyek száma (3) betöltött háziorvosi / gyermekorvosi praxis
szegregátumok relatív mérete a településen	kis szegregátum(ok), a településközpont nem szegregátum	egységesen hanyatló, többségében nyomorúságos élethelyzetek a	(1) szegregátum lakosságának relatív mérete és növekedése a

		telepeken, növekedő mértékben	település egészének lakosságához képest
--	--	-------------------------------	---

4.3.2. A bérlakásfejlesztések alapvetően három típusú modellt követhetnek a családok mobilizációjára szempontjából:

A helyi bérlakásfejlesztési igények a realitásokhoz közelítő nagyságrendjének megbecslése előtt sorra vesszük a fejlesztések, illetve a mobilizálási lehetőségeket befolyásoló tényezőket:

A bérlakásfejlesztés nagyságrendjét helyben módosító tényezők:

település közlekedési összeköttetései	kedvező
helyi gazdaság fejlesztését szolgáló beruházások megléte	Helyben vannak nagyobb vállalkozások. A járási központban található településen, Kisvárdán, valamint Nyíregyházán több ipari park, hatalmas munkaerő-felszívó képességgel rendelkezik.
helyben elérhető eladó és felújítható ingatlanok köre	pontos információk még nincsenek, de az önkormányzat szerint van eladó ingatlan
közműinfrastruktúra	alpinfrastruktúrák a település egészében kiépített
megvásárlható ingatlanok tulajdonviszonyai	nincs adat
uzsora	nincs adat
iskola, szociális szolgáltatások elérhetősége	óvoda, iskola van
szegregátumok relatív mérete a településen	szegregátum a település kisebb részét alkotja

A bérlakásfejlesztés településhatárokon kívülre történő mobilizálás lehetőségeit csökkentő tényezők:

településvezetés érdekelt a lakosság megtartásában	Igen
konfliktusok a küldő és befogadó települések között (családi szint)	nincs adat
ellenállás a fogadó településeken a roma családok ellen	nincs adat
szegregátumok potenciális áthelyeződése a fogadó településen	jelenleg nem lehet még megítélni
térségi növekedési centrum	Kisvárdá
a helyi rokonsági támogató hálózattól való függőség	nincs adat
fogadó település(ek) magas árszínvonala	magasabbak az árak.

A ténylegesen megvalósítható bérlakásfejlesztések megbecslése:

1. Krízislakások biztosítása:

Jelenleg krízislakás szükségességét nem lehet megítélni.

2. Bérlakásfejlesztések

A potenciális célcsoporti körből csak olyan családok tudnak ténylegesen élni a bérlakásfejlesztések adta lehetőséggel, akik megfelelően ösztönzöttek és együttműködőek, illetve van esély arra, hogy azzá tehető, továbbá rendszeres munkával és viszonylag magasabb jövedelemmel rendelkeznek. A nagyságrend jelen információk alapján felelősen nem megítélhető.

- településen belüli mobilizáció: nem ismert,
- más településre való mobilizáció: nem ismert.

A cselekvési terv kidolgozásáig az alábbi lépések megtétele szükséges:

- a szegregációval veszélyeztetett területen a lakhatási helyzet alaposabb felmérése (lakásszámok, minőségi besorolás, túlzásúfolttság mértéke),
- a családok szociális helyzetének tágabb körű felmérése, különös tekintettel az eladósodottságra és a foglalkoztatási viszonyokra.

Szükséges, hogy a beszerzett információk alapján folyamatosan aktualizálódjanak a családlakhatási mátrix adatai, illetve megkezdődjön annak a felmérése, hogy a beazonosított családok közül ténylegesen kik lehetnek bevonhatóak a programokba.

Az alábbi mátrix kitöltése jelen információk alapján nem lehetséges.

Bérlakás beavatkozások tervezését segítő mátrix: igények és lehetőségek szerint kialakítható megoldás típusok

	Településen belül meglévő lakás	Új lakásépítés településen	Mobilizáció (településen kívüli lakás)	Összesen
Lakottan veszi meg a program a család lakását és felújítja (a család benne marad)	Nem támogatható			0
Üres lakást vesz a program				
A létrehozott bérlakásba olyan család költözik, akinek a megszűnt a lakhatása (lebontják, kilakoltatták)	Nem támogatható	Nem támogatható	Nem támogatható	0
Túlzásúfolt lakásból szétköltöző család költözik be	Nem támogatható	1-2	1-2	1-4
Olyan család költözik be, akinek az előző lakása ezzel megüresedik, de a program nem veszi meg a lakást	Nem támogatható	Nem támogatható	Nem támogatható	0
Olyan család költözik be, akinek az előző lakása ezzel megüresedik, és a program megveszi a megüresedett lakást	Nem támogatható	Nem támogatható	Nem támogatható	0
Összesen	0	1-2	1-2	1-4

5 Melléklet:

Közfoglalkoztatásban részt vevők havi átlagos létszáma *										
Tiszakanyár Szabolcs-Szatmár-Bereg megye Kisvárdai járás	2013. év	2014. év	2015. év	2016. év	2017. év	2018. év	2019. év	2020. év	2021. év	2022 01 - 04. hó
Hosszabb időtartamú közfoglalkoztatás támogatása	12	27	33	36	9	3	8	9	2	2
Országos közfoglalkoztatási program támogatása	11	11	20	13	7	9	9	10	13	16
Járási startmunka mintaprogram támogatása összesen	28	25	63	83	51	47	46	39	36	34
-- Mezőgazdaság	8	13	32	34	19	18	18	16	14	14
-- Helyi sajátosságokra épülő közfoglalkoztatás	-	-	-	19	19	12	10	11	9	9
-- Szociális jellegű program	19	11	32	29	12	18	19	12	12	11
-- Egyéb startmunka mintaprogram	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-- Magas hozzáadott értékű program	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Mindösszesen	51	63	116	132	67	59	63	58	51	52
Közfoglalkoztatási mutató	4,77%	5,89%	11,05%	12,37%	6,39%	5,61%	6,16%	5,76%	5,07%	5,18%
Ellátásban nem részesülő álláskereső száma zárónapon	79	74	72	55	75	66	52	51	43	48
Álláskeresői ellátásban részesülő álláskereső száma zárónapon	8	7	10	11	16	13	16	40	25	23
Foglalkoztatást helyettesítő támogatásban részesülő álláskereső száma zárónapon	86	70	48	33	35	43	28	18	21	28
Regisztrált álláskereső száma zárónapon	173	151	130	99	126	121	97	108	89	98
-- Ebből tartós álláskereső	46	49	20	15	12	36	22	13	15	26
Nyilvántartott álláskereső relatív mutatója	16,24%	14,19%	12,42%	9,29%	12,08%	11,51%	9,42%	10,80%	8,86%	9,71%
Munkavállalási korú (15-64 éves) népesség száma	1 066	1 062	1 050	1 064	1 042	1 049	1 026	1 003	1 009	1 009

Terület Kód A B C D E F

Tiszakanyár 855 0 40 70 5 5 120

A: Megállapított halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek és fiatal felnőttek szakellátásba történő elhelyezés miatt, 2020(Település)

B: Megállapított halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek és nagykorúvá vált gyermekek, 2020(Település)

C: Megállapított hátrányos helyzetű gyermekek és nagykorúvá vált gyermekek, 2020(Település)

D: Védelembe vett gyermekek (2016-tól érvényes módszertan), 2020(Település)

E: Veszélyeztetett kiskorú gyermekek (2016-tól érvényes módszertan), 2020(Település)

F: Szünidei étkeztetésben részesült gyermekek, 2020(Település)

Forrás:(TeIR)|KSH-TSTAR

